

Spm. nr. S 1317

Til justitsministeren (5/2 96) af:

Kim Mouritsen (V):

»Vil ministeren redegøre for baggrunden for den vurdering, der har ligget til grund for ministeriets tekniske gennemgang og godkendelse af de beføjelser, som gives til landbrugs- og fiskerikontrollører i § 4, stk. 4 og stk. 10, i lovforslag nr. L 174 samt § 14, stk. 2, i lovforslag nr. L 175 sammenholdt med de vurderinger, der lå til grund for ministerens indgriben i lovforslag nr. L 144 (lov om flyvehavre), og vil ministeren vurdere, om de ovennævnte beføjelser, der gives til landbrugs- og fiskerikontrollører i lovforslag nr. L 174 og lovforslag nr. L 175, ikke er meget vidtgående i forhold til intentionerne i grundlovens § 72?«

Begrundelse

Med baggrund i diskussionen af skiftende regerings rutinemæssige brug af vendinger i lovgivningen, der giver ministerierne ret til kontrol af private og offentlige ejendomme uden retskendelse, som det bl.a. kom til udtryk i diskussionen vedrørende flyvehavre (L 144), virker det underligt, at ministeren ikke har fundet anledning til at kommentere de beføjelser, der gives i lovforslag nr. L 174 og L 175. Beføjelserne i disse 2 lovforslag er, som det fremgår af lovforslagene, langt mere vidtrækkende end f.eks. bemyndigelserne, som oprindeligt var givet i lovforslag nr. L 144.

Svar (16/2 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

I L 174 (forslag til lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger på fiskeriets område og administration af produktionsafgifter m.v.) foreslås § 4, stk. 4 og 10, affattet således:

»Stk. 4. De kontrollerende myndigheder er berettiget til at foretage eftersyn af varerne og uden erstatning udtage prøver af varerne i det omfang, det er nødvendigt for at undersøge deres beskaffenhed. Vedkommende myndighed er endvidere berettiget til uden retskendelse at efterse de i stk. 2 nævnte virksomheders varebeholdninger, forretningsbøger, øvrigt regnskabsmateriale, ledsagedokumenter, recepter, analy-

semateriale og korrespondance m.v., herunder også materiale i elektronisk form. Virksomhedernes indehavere og beskæftigede skal yde den fornødne vejledning og hjælp ved foretagelse af ovennævnte eftersyn, og det nævnte materiale skal på begæring udleveres eller indsendes til de kontrollerende myndigheder.

Stk. 10. Landbrugs- og fiskeriministeren kan fastsætte regler til gennemførelse af de kontrolforanstaltninger, der følger af de i § 1 omhandlede forordninger, herunder regler om installation, drift og vedligeholdelse af udstyr om bord på fiskefartøjer. De kontrollerende myndigheder har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til det pågældende fartøj med henblik på at kontrollere det omhandlede udstyr.«

I L 175 (forslag til lov om strukturforanstaltninger vedrørende fiskerisektoren) foreslås § 14, stk. 2, affattet således:

»Stk. 2. Med henblik på at kontrollere gennemførte foranstaltninger efter loven har landbrugs- og fiskeriministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til virksomheder m.v., der drives af en fysisk eller juridisk person, der har modtaget tilsagn om støtte efter loven. På tilsvarende måde har landbrugs- og fiskeriministeren eller den, som ministeren bemyndiger dertil, adgang til virksomhedernes regnskaber, forretningsbøger m.v.«

Grundlovens § 72 har følgende ordlyd:

»§ 72. Boligen er ukrænkelig. Husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse.«

Det fremgår således udtrykkeligt af grundlovens § 72, at det i relation til husundersøgelse m.v. er muligt ved lov at fravige kravet om retskendelse.

I forbindelse med den lovtekniske gennemgang af andre ministeriers lovforslag er Justitsministeriet meget opmærksom på, hvorvidt bestemmelser i særlovgivningen, der giver forvaltningsmyndigheder adgang til at foretage kontrolundersøgelser som led i et tilsyn, er nødvendige for overholdelsen af lovgivningen på de enkelte områder. Justitsministeriet forsøger herved generelt at undgå, at der i lovforslag unødigt medtages bestemmelser, der gør det muligt for offentlige myndigheder uden rets-